

ROYAUME DE BELGIQUE.

KONINKRIJK BELGIE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de l'Emploi et du Travail, le 9 janvier 1997, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'article 1410, § 4, du Code judiciaire en application de l'article 3, 3° et 4°, de la loi du 26 juillet 1996 visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à l'Union économique et monétaire européenne", a donné le 14 janvier 1997 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 9 januari 1997 door de Minister van Tewerkstelling en Arbeid verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van artikel 1410, § 4 van het Gerechtelijk Wetboek, in toepassing van artikel 3, 3° en 4° van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie", heeft op 14 januari 1997 het volgend advies gegeven :

Le Conseil d'Etat, section de législation, se limite, conformément à l'article 84, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, à examiner le fondement juridique, la compétence de l'auteur de l'acte ainsi que l'accomplissement des formalités prescrites.

*

* *

Examen du projet.

Intitulé.

L'usage qui s'est créé déjà dans l'entre-deux guerres, et qui, depuis, a été régulièrement suivi, de numérotter les arrêtés de pouvoirs spéciaux, mérite d'être appliqué aux arrêtés pris en exécution de la loi du 26 juillet 1996 visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à l'Union économique et monétaire européenne dont le Conseil d'Etat a admis, dans son avis du 11 juillet 1996 (1), le caractère particulier.

En effet, par la numérotation continue des arrêtés, la simple mention de leur numéro et de leur date permet de les identifier avec une grande sûreté. Si le Gouvernement s'abstenait de procéder de la sorte, la reproduction complète de l'intitulé des arrêtés serait indispensable pour différencier ceux-ci, lorsqu'ils seront signés à une date

(1) Doc. parl. Chambre, 608/16-95/96, p. 3.

identique par le Roi. Ce système, peu pratique, créerait inutilement un risque d'erreur.

Au demeurant, l'information implicite que fournit la numérotation de l'arrêté - à savoir qu'il s'agit d'un texte apte à modifier immédiatement la loi et promis à une confirmation législative prochaine - est d'une grande utilité pour les justiciables, avertis ainsi des limites dans lesquelles la légalité du dispositif peut être contestée devant les juridictions.

Préambule.

Alinéa 2 (devenant l'alinéa 1er).

Le visa relatif à la loi du 26 juillet 1996, base légale de l'arrêté en projet, doit être mentionné en tête du préambule.

En outre, la base légale de l'arrêté en projet est constituée par les articles 2 et 3, § 1er, 3° et 4°, et § 2, de la loi du 26 juillet 1996 visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à l'Union économique et monétaire européenne (et non par l'article 3, 3° et 4°, comme l'indiquent les auteurs du projet). En conséquence, selon l'usage, l'alinéa 2 devenant l'alinéa 1er serait mieux rédigé ainsi :

"Vu la loi du 26 juillet 1996 visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à

.../...

l'Union économique et monétaire européenne, notamment, les articles 2 et 3, § 1er, 3° et 4°, et § 2;".

L'intitulé doit être, en conséquence, modifié dans le même sens.

Alinéa 1er (devenant l'alinéa 2).

Pour identifier plus précisément la disposition modifiée par l'arrêté en projet, mieux vaut ajouter à la fin de l'alinéa 1er (devenant 2) la mention suivante :

"... et l'arrêté royal du 19 mai 1995;".

Le dispositif doit être modifié dans le même sens.

Alinéa 4 nouveau.

Entre les alinéas 3 et 4, mieux vaut ajouter un alinéa relatif à l'accord du ministre du Budget. On écrira dès lors :

"Vu l'accord du ministre du Budget, donné le 17 décembre 1996;".

Alinéa 4 (devenant l'alinéa 5).

Le texte néerlandais de l'alinéa 4, devenant l'alinéa 5, devrait être rédigé en tenant compte de l'observation faite dans la version néerlandaise du présent avis.

.../...

Alinéa 5.

L'alinéa 5 doit être omis (il fait double emploi avec l'alinéa 7).

Alinéa 6.

Le texte néerlandais de l'alinéa 6 devrait être rédigé en tenant compte de l'observation faite dans la version néerlandaise du présent avis.

Alinéa 7.

L'alinéa 7 doit, selon l'usage faisant suite à l'entrée en vigueur de l'article 84 nouveau des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, s'écrire :

"Vu l'avis du Conseil d'Etat, donné le 14 janvier 1997, en application de l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat;".

Alinéa 8 nouveau.

Enfin, le préambule doit être complété par un alinéa visant l'article 3bis, § 1er, des mêmes lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, afin que soient clairement manifestées, lors de la publication de l'arrêté au Moniteur belge, les obligations qui incombent au Gouvernement en

.../...

application de la disposition précitée. On écrira à la suite du "visa" relatif à l'avis du Conseil d'Etat :

"Vu les lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, notamment l'article 3bis, § 1er;"

Dispositif.

Article 1er.

Le texte néerlandais du paragraphe 1er et du paragraphe 2 devrait être rédigé en tenant compte des observations faites dans la version néerlandaise du présent avis.

Article 2.

La rétroactivité prévue par la disposition en projet n'est admissible que si elle ne porte pas atteinte à des situations définitivement accomplies.

De Raad van State, afdeling wetgeving, onderzoekt, overeenkomstig artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, alleen de rechtsgrond, de bevoegdheid van de steller van de handeling en het voldaan zijn aan de vormvoorschriften.

*

*

*

Onderzoek van het ontwerp.

Opschrift.

1. De reeds tijdens het interbellum ontstane en sedertdien regelmatig in acht genomen gewoonte om de bijzondere-machtenbesluiten te nummeren, zou moeten worden gevolgd voor de besluiten uitgevaardigd ter uitvoering van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie, waarvan de Raad van State in zijn advies van 11 juli 1996 (1) de bijzondere aard heeft erkend.

Als al die besluiten worden genummerd, volstaat de loutere vermelding van het nummer en de datum ervan immers om ze met grote zekerheid te kunnen identificeren. Mocht de Regering anders te werk gaan, dan zou de volledige vermelding van het opschrift van de besluiten onontbeerlijk

(1) Gedr. St. Kamer, 608/16-95/96, blz. 11.

zijn om te weten over welk besluit het gaat, wanneer de Koning ze op dezelfde dag heeft ondertekend. Die vrij onpraktische methode zou nodeloos een gevaar voor vergissingen doen ontstaan.

Overigens is de impliciete informatie die de nummering van het besluit inhoudt - namelijk dat het gaat om een tekst die de wet onmiddellijk kan wijzigen maar die zelf later bij wet moet worden bekrachtigd - van groot nut voor de rechtssubjecten, die aldus weten binnen welke grenzen de wettigheid van het dispositief ervan voor de rechtbanken kan worden betwist.

Aanhef.

Tweede lid (dat het eerste lid wordt).

De verwijzing naar de wet van 26 juli 1996, de rechtsgrond van het ontworpen besluit, moet vooraan in de aanhef staan.

Bovendien zijn de artikelen 2 en 3, § 1, 3º en 4º, en § 2, van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie de rechtsgrond van het ontworpen besluit (en niet artikel 3, 3º en 4º, zoals de stellers van het ontwerp aangeven). Bijgevolg behoort het tweede lid, dat het eerste lid wordt, zoals gebruikelijk is als volgt te worden gesteld :

.../...

"Gelet op de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie, inzonderheid op de artikelen 2 en 3, § 1, 3° en 4°, en § 2;".

Het opschrift behoort bijgevolg in dezelfde zin te worden gewijzigd.

Eerste lid (dat het tweede lid wordt).

Om nauwkeuriger aan te geven welke bepaling door het ontworpen besluit wordt gewijzigd, verdient het aanbeveling om het eerste lid (dat het tweede lid wordt) zodanig aan te vullen dat het aldus luidt :

"Gelet op het Gerechtelijk Wetboek, inzonderheid op artikel 1410, § 4, gewijzigd bij de wetten van 12 mei 1971 en 31 juli 1984, het koninklijk besluit van 23 oktober 1989, de wet van 20 juli 1991 en het koninklijk besluit van 19 mei 1995;".

Het dispositief behoort in dezelfde zin te worden gewijzigd.

Nieuw vierde lid.

Het is dienstig om tussen het derde en het vierde lid een lid in te voegen met betrekking tot de akkoordbevinding van de minister van Begroting. Men schrijve dan ook :

.../...

"Gelet op het akkoord van de minister van Begroting, van 17 december 1996;".

Vierde lid (dat het vijfde lid wordt).

In het vierde lid, dat het vijfde lid wordt, schrijve men "ter uitvoering van" in plaats van "in uitvoering van".

Vijfde lid.

Het vijfde lid behoort te vervallen (het vijfde en het zevende lid komen immers op hetzelfde neer).

Zesde lid.

In het zesde lid schrijve men "voorgestelde wijzigingen van" en niet "vooropgestelde wijzigingen aan".

Zevende lid.

Het zevende lid dient, zoals sedert de inwerking-treding van het nieuwe artikel 84 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State gebruikelijk is geworden, als volgt te worden gesteld :

.../...

"Gelet op het advies van de Raad van State, gegeven op 14 januari 1997, met toepassing van artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;".

Nieuw achtste lid.

Ten slotte behoort de aanhef te worden aangevuld met een lid waarin wordt verwezen naar artikel 3bis, § 1, van dezelfde gecoördineerde wetten op de Raad van State, opdat bij de bekendmaking van het besluit in het Belgisch Staatsblad duidelijk blijkt welke verplichtingen met toepassing van de voormelde bepaling aan de Regering zijn opgelegd. Na de "verwijzing" naar het advies van de Raad van State, schrijve men :

"Gelet op de gecoördineerde wetten op de Raad van State, inzonderheid op artikel 3bis, § 1;".

Bepalend gedeelte.

Artikel 1.

1. In paragraaf 1 schrijve men "teruggevorderd worden ten belope van" in plaats van "teruggeïnd worden tot beloop van".

.../...

2. In paragraaf 2 schrijve men "ten belope van" in plaats van "tot beloop van" alsook "zijn betaald" in plaats van "werden betaald", alsook "tot gevolg hebben" in plaats van "als gevolg hebben".

Artikel 2.

De terugwerkende kracht waarin de ontworpen bepaling voorziet, kan alleen dan worden aanvaard als daardoor geen formeel onaantastbare situaties in het gedrang worden gebracht.

La chambre était composée de

De kamer was samengesteld uit

Messieurs J.-J. STRYCKMANS,
de Heren

président,
voorzitter,

J. MESSINNE,
Y. KREINS,

conseillers d'Etat,
staatsraden,

Madame J. GIELISSEN,
Mevrouw

greffier,
griffier.

Le rapport a été présenté par M. B. JADOT, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. B. CUEVELIER, référendaire adjoint.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. JADOT, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. B. CUEVELIER, adjunct-referendaris.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. J.-J. STRYCKMANS.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J.-J. STRYCKMANS.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

J. GIELISSEN.

J.-J. STRYCKMANS.